

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO
VIŠO ČETRTLETNO DIN 15
CELOLETNO DIN 60 ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNO OGLASI PO
CENIKU / POŠTAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO / ANONIMNI DOPIŠI SE NE PRIOBČV-
TEJO / POŠTNA PLAČANA V COTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Po zletu ...

Objavili smo že v zadnji številki naše stališče napram zletu bivših avstrijskih oficirjev in židovskomemčurških boljših krogov ponosnega Zagreba. Z odkrito besedo vredno jugoslovenskega nacionalista smo ožigosali naravnost nerazumljivo postopanje sporazumaške vlade, ki je napela vse svoje sile, da se je ta manifestacija izvršila kar najbolje v njeno dobro in poveljčanje.

Koliko se ji je to posrečilo, je danes že težko presoditi. Če tudi je zbrani »hrvatski narod« oduševljeno pozdravljaj svoje nekdanje »zatlalce« in svoje mirotno republikanske v monarhiste prelevljene prvoboritelje.

Posrečilo pa se je prirediteljem tega zleta, da so popolnoma dosegli svoj namen. — To je, da so manifestacijskim potem dokumentarno izrazili vsem Jugoslovenom in celemu svetu — velehrvatsko idejo, ki je navzlic prisostvovanju vlade kraljevine SHS in Krone slavila v dnehi 15. in 16. avgusta svoje največje triumpfe. Odras zmagovitega pohoda te ideje je bilo moči najti v vsaki besedi slehernega prireditelja milenijske proslave. Pripadal je potem že ta lahko zadnjemu reditelju na tribunah ali slavnostnemu govorniku Lacku Križu. Na celi proslavi ni padel niti en klic Jugoslaviji, jugoslovenstvu in edinstvu države, pač pa na tisoče vzklikov Hrvatski in hrvatsku.

Kralja se je pozdravljalo kot hrvatskega kralja. Ustvarjalo se je v lepi patriotično monarhistični košuljici razpoloženje za federalistično Hrvatsko. In po dejstvih sodeč, to že tudi v resnici obstoja.

Bilo tudi ni na celi tej proslavi tisočletnice hrvatske državne neodvisnosti, človeka, ki bi našel vsaj besedico spomina za vse one stotisoče zaslužnih bratov ječečih pod tujim jarmom onkraj državnih meja. Pripisovati je to pač nedvomno silnemu veselju nad poveljčanjem hrvatske mirotnorve seljačke ideje in vidovitosti, na narodnem edinstvu in Vidovdanskim ustavi sloveči radikalni stranki. V tem veselju je bila pozabljena prodana Reka, izgubljena tužna Istra in vse otočje, kjer se govori hrvatsko pod težkim igom Mussolinijevih oprčnikov. Govoril pa je na tej proslavi o moči naše države in nakanah onih, ki bi se radi polastili te države, čuveni diplomat in veliki zaščitnik zaslužnih bratov gospod mi-

nister dr. Ninčić. Za svoje besede in nastop je žel naravnost blazno frenetične ovacije.

Pozabljeni so bili neosvojenosti bratje, pokopana orjunaška Jugoslavija, zatajeno republikanstvo; pozabljeno pa ni bilo sovraštvo napram vsemu, kar je bilo in kar še izpoveduje vzvišeno in izdano religio Jugoslovenstva. Vzplamtelo je v ognju in žaru tolike veličine, kakor še nikdar doslej in vtisnilo vse milenijski proslavi tako sramoten značaj, da je vredna samo Salisovih oficirjev in Lipovščakovih mamehukov.

Niso še zamrli kriki zmagoslavja in pozdravov njemu, ki je prihitel polen vere in dobrohotne odpušljivosti v Zagreb, ko je taisti Zagreb dvignil svojo zdegenerirano roko proti instituciji, koje pokrovitelj je baš sam Kralj.

V svoji oholi in zmagoslavja pijani preobjektivnosti so razkrili vse svoje karte in dokazali to, kar smo mi že od vsega početka trdili. Namreč, da je njih mišljenje in čustvovanje še vedno enako, kakor tedaj, ko so v znamenju prisrge ekscesarju Karlu pripravljali punte in pokolje po Radičevi republiki.

Za konec Tomislavove proslave je bilo določeno »podžanje Sokolske gomile«, ki je imela nastati na ta način, da je moral prinesiti s seboj vsak hrvatski Sokol vrečko prsti ali kamenja iz svojega domačega kraja. Proti temu bi ne imeli ničesar ugovarjati, ker bi bilo s tem v čitustnem Zagrebu vsaj prilika videti poleg Mirozola še kak kvadratni meter res prave hrvatske zemlje.

Toda v programu podžanja te gomile je bila med drugimi tudi točka 10., ki se glasi doslovno takole in ki prča, da je bil zlet hrvatskega Sokolstva samo grda provokacija napram Jugoslovenskemu Sokolstvu, ki stoji pod pokroviteljstvom kralja Aleksandra:

»Leta 1924. se je vršil v Zagrebu pokrajinski zlet Jugoslovenskega Sokolstva, ki je v svoji besa polni mržnji napram vsemu kar je hrvatskega, naveličano s kamenjem na Hrvatski Sokolski dom. Kamenje je bilo tedaj zbrano in shranjeno. Položeno pa je sedaj to kamenje v temelje gomile v želji, da boji poleg kamenja pokopana tudi nebratska mržnja, ki ga je metala na Sokolski dom.«

Kdor je bil v tistih lanskil, sramote prepolnih dnehi v Zagrebu na pokrajinskem Sokolskem zletu, ta dobro ve od kje in kam je letelo kamenje. Pozabili so jih morda kompromisarski politikastrji in senilni pozabljeni starci. Pozabili pa jih niso jugoslovenski nacionalisti, ki so se le vsled svoje discipline in brezmejnje bratovske ljubezni napram zapeljanim bratom z največjo težavo obvladali, da ni res prišlo padati tudi z njihove strani. To »padanje« na bi bilo tako temeljito, da bi danes prav gotovo separatistični Wilsonovci ne dvigali jugoslovenstvu in edinstvu v posmeh »sokolskih gomil«. Žalibog, da se tega ni izvršilo že tedaj in da bo morda potreba res poskrbeti zato, da se bo z vsemi zakonitimi sredstvi izpremenila ta gomila mržnje hrvatskega Sokolstva napram Jugoslovenstvu in resnično gomilo, ki bo prčala bodočim jugoslovenskim rodovom pod Slemenom, Posavju, Podravju, Slavoniji in Banovini, da je bil Hrvatski Sokol in da ga ne bo nikdar več! Orjuna bo pri tem gotovo dosledna svojim tradicijam doprinesla doberšen del...

Ob tem trenutku, ko je jugoslovenski živelj zvest državi in kralju, bolj krvavo žaljen, kakor še kdaj doslej, pa si ne moremo kaj, da ne bi jasno in odločno izrazili svojo nevoljo nad tem, da se nas i v nadalje smatra za železno rezervno, ki jo je mogoče brez škode izpostavljati najhujšim preizkušnjam. Kdor misli, da se bo naša liša tako upravljala i v bodoče kakor se sedaj, ko so nastopili za jugoslovenske nacionaliste časi brezpravne raje, se kruto moti. Jugoslovenske nacionaliste zelo veseli izprememba v čustvih hrvatskega dela našega naroda in njegova sedaj izkazana ljubezen do Kralja; vendar pa smatrajo, da že v zmislu oporoke svojih stotisočerihih drugov padlih za svobodo te zemlje, ne smejo dopustiti še v nadalje, da bi se njih nemajna in tisočkrat potrjena ljubezen in zvestoba profanirala na ljubopolitičnih avijatičarjev.

Prepričani naj bodo vsi, da imajo tudi ti jugoslovenski nacionalisti svojo mero, ki bo lahko preje ali pozneje dopolnjena. Posledice tega pa si zamorelo oni, ki jim je danes dana oblast v roke, sami izračunati in predvideti...

Po tej čisti akciji je pristopil Vatikan k zadnjemu činu in povzdiguil »sveto Reko« s posebno papeško bulo v škofijo. Obred te nove izpremembe se je vršil v taisti cerkvi, kjer je pred petimi leti z Najsvetejšim blagoslovilaj Constantini roparske bande reškega komedijanta.

Vatikan je pri ustanovitvi nove škofije predvsem stremel za tem, da razdeli slovansko vočino v tržaški škofiji, kar se mu je tudi posrečilo. Pokazal je s tem, da ravna popolnoma po navodilih onega Mussolinija, ki je to razdelitev zahteval. Vrgel pa je s tem v naročje fašistovske reške kurije tudi par čisto slovanskih in hrvatskih župni, ki bodo pod novim škofom prav gotovo kmalu ob svoje jugoslovenske duhovnike. V namenu prepričati vsak tudi najmanjši vpiv na to

movno ustanovljeno škofijo, jo je podredil papež naravnost pod svojo neposredno oblast. Tako, da je vsak morebitni vpiv od strani goriske nadškofije izključen.

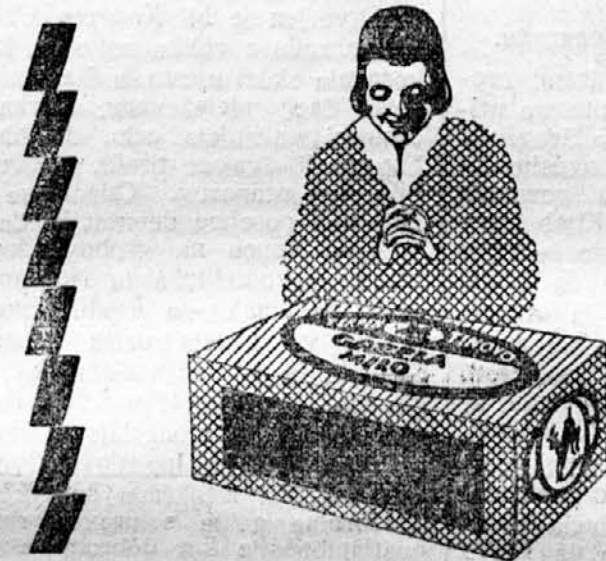
Slep je ta, kdor se po teh zašti vatikanska in kviviralska političnih dejstvih ne uvidi, da gre tika po vzporednih potih. Zaslepljen pa je tudi tisti neboljenec, ki ne uvidi, kako je ost obeh teh političnih taktik naperjena proti vsem Jugoslovenom. Posebno pa še proti Rimu tako zvestim in vdanim Slovincem in Hrvatim.

Zavedamo se, da bo ta naš svarilni klic pred Rimom, ki nas sovrži in preganja, zamrl v hrupu

protestov bogudopadljivih sinov in služabnikov sv. očeta. Ne plaši pa nas to, ker vemo, da smo na pravi poti in da bo tudi naš človek prei ali slej spoznal, da tudi udarci s posvečeno roko in maziljeno krivo palico skele.

Uporabljajte za pranje finih tkanin

TERPENTINOVNO „GAZELA“ MILO

Naš tisk.

Poznan je že izrek: »Tisk je sedma velesila«, ki bi ga morali vse bolj, kakor doslej upoštevati tudi Orjunaši. Danes je sicer težko pisati o tisku in novinarstvu, ko se ga skuša na vseh straneh čim bolj pritisniti ob zid in mu odvzeti ono važno funkcijo, ki mu je dana s tem, da budno čuva in pazi na javne razmere, ki le preveč potrebujejo tega nadzorstva. Naš tisk je baš v tej smeri vršil svoje naloge navzlic največjim oviram, naravnost vzorno. Brezobzirno in z železno doslednostjo je bical vse napake in pogreške v našem javnem in političnem življenju. Dosegel je pri tem tudi velike uspehe in si priboril splošne simpatije vse naše javnosti, ki je vedno z dopadanjem gledala na delo »Orjuna« in ga tudi ob svojem času gnotno podprla. Tako, da je danes ta tisk precej dobro ustaljen in da si zamoremo postaviti za cilj že zopet kaj več, kakor je sedanja forma.

Vendar pa navzlic temu razmere pri našem tisku še niso urejene in bo treba še mnogo skupnega ter premišljenega dela za napredek orjunaškega tiska.

Naš tisk je eno najvažnejših sredstev, s katerim najbolj jačimo in krepimo medsebojne vezi. On je naš prvoborec in zastopnik Orjuna napram javnosti, ki jo obvešča o našem delu in težnjah.

Ta tisk pa je treba kar najbolje razmnožiti med narod, ki željan čaka pojasnil o našem delovanju iz naših lastnih vrst. Zato je potreba, da se rešitve te naloge, ki je silnega pomena za nadaljni razvoj Orjuna, loti članstvo z vso resnostjo in svojo priznano poštrevajnostjo.

Saj baš to članstvo toži vodstvu, da bi rado delalo in da samo ne ve kako in kaj. Z razširjanjem našega lista »Orjuna« bo imelo dovoli dela za lep čas. Koristilo pa bo s tem Orjuni in v finančnem kakor moralnem oziru, ker bo poskrbelo, da bo orjunaški tisk pronicaj tudi v one plasti naroda, ki nas danes poznajo samo iz pisanja in govorjenja sovražnikov Orjuna.

V ta namen pa je potreba organiziranega dela, pri katerem bo morala pač sodelovati tudi vsaka mestna organizacija z ustanovitvijo posebnih tiskovnih sekcij. Naloga teh bo, da bodo v svojem področju širile naš list in zbirale zani naročnike. Tem sekcijam morajo načelovati agilni in razumni Orjunaši, ki bodo za svoje delo morali polagati poročila Mestnemu odboru, ki je skupno z njimi odgovoren za delo tiskovne sekcije.

Načelniki tiskovnih sekcij so, ako odgovarjajo svojim nalogam brezdvomno najkoristnejši činitelji v našem pokretu. Zato pa naj tudi ne bo seje in občnega zbora posameznih M. O., na katerih bi ne bilo čuti tudi poročila o njihovem delu.

Uverjeni smo, da bomo samo na ta način z neprekinjenim delom naših podeželskih delavcev razširili in razmnožili list tako, da bo v čast in ponos našemu pokretu. Orjunaškemu tisku niso na razpolago nobeni tajni fond, nego samo delo in zavest Orjunašev, ki se zavajajo svojih nalog. In te Orjunaše naprošamo, da z vso intenzivnostjo pristopijo k delu in da pomagajo »Orjuni« po svojih močeh pri težkem delu, ki ga ji nalaga njeno zgodovinsko poslanstvo.

Vatikanski neprijatelji.

Kramari z nauki najboljšega človeka vedno naglašajo in podčrtavajo posebno naklonjenost, ki jo goji presveti oče papež v Rimu napram Jugoslaviji. Ovrgli smo že ponovno to legendo advokatov suverena slovenskega ljudstva; vendar ti še neprestano trdijo to i v naprej.

Ta posebna simpatija Vatikana napram Jugoslaviji se je izkazala posebno zadnje čase pri ureditvi cerkvenih odnošajev Reke, pri kateri se je razgalila v vsej goloti fašistovski navdahnjena mentaliteta Vatikana.

Reka je v prešliih vekovih pripadala puljski škofiji, ki je živela z Rečani v vednih prepirih zbog staroslovenske službe božje, katero so hoteli laški škofje v Polj nadomestiti z latinsko. Zmagala je staroslovenščina. Obdržala se je nato na Reki vse do najnovejšega časa, ko jo je z najrazličnejšimi intrigami zadušila združena madžarsko-italijanska klika. Leta 1782. je bila priključena Reka senjski škofiji, s čimer so postale popolnoma normalne razmere.

V vse se zadirujoča italijanska propaganda je pričela kmalu kaliti

te dobre odnošaje. Rovarjenje proti Senju je bilo na dnevnem redu. Pokroviteljstvo nad vsem tem pa je prevzel sam Vatikan, ki je jedva čakal trenutka, ko bi mu bilo mogoče iztrgati Reko Senju in jo spraviti čisto pod svoj vpiv. Dolgo pričakovanje mu je bilo utešeno leta 1918., ko so priplule v reško pristanišče italijanske vojne ladije in brez odpora s pomočjo dobrovernih Jugoslovenov zasedle Reko. Izkrcaje in zasedba Reke se ni bila niti do dobra izvršena, ko je že imenoval Vatikan za to mesto svojega zaupnika. Bil je to vojaški škof Constantini, pravi srednjeveški vojaško-cerkveni mogotec, ki se je takoj po geslu »O Fiume, o morte« z dušo in telesom zaplaval snežniškem princu. V tej svoji katoliškega svečenika nevredni ulogi je pričel čisto po navodilih fašistov in iz kaznilnic izpuščenih arditov preganjati jugoslovenske svečenike in jih mučiti.

Ta srednjeveški blagoslovljeni konkvistador je potem, ko je opravil svoje naloge in do dobrega uničil vsak jugoslovenski vpiv v cerkvi, odšel na Kitajsko. Njegovo mesto je zasedel nič bolj vikar Sani,

Javno vprašanje.

Prehajamo že v 17. obletnico odkar je Ljubljana vsa skrušena položila v grob nacionalni žrtvi divjstva avstriske pijane soldateske. V tistem žalostnem, a vendar za Slovence častnem trenutku je vstal med njimi takozvani »Narodni odbor« in pričel z zbiranjem prispevkov za postavitev dostojnega spomenika narodnih mučnikov Lundra in Adamiča. Dne 26. septembra 1908 je izšel poziv tega odbora na Slovence v »Slovenskem Narodu« naj prično zbirati prispevke za spomenik. Pod tem podpisom je bil tudi dodatek, v katerem se je obljubil javni obračun za delovanje tega odbora. Kakor je razvidno iz izkazov v »Slov. Narodu« je bilo zbranih do 29. decembra 1908 vsega skupaj 23.590 K. Iz te vsote se je po poznejših poročilih v istem časopisu naročil spomenik za septemberske žrtve, ki je bil tudi izdelan od enega naših prvih kiparjev. V strahu pred velikimi manifestacijami, ki bi se vršile gotovo pri odkritju tega spomenika, je Avstrija kratkim potem naravnost prepovedala postavitev tega spomenika.

Tako je moral vsled nastopa avstro - švabske birokracije romati spomenik v skladišče Mestne občine ljubljanske, iz katerega ga ni še danes šesto leto in pol po osvoboditvi na beli dan, našli se je že opetovano ventiliralo to vprašanje.

Ker doslej še ni bilo mogoče dobiti na vse interpelacije javnosti nobenega gotovega odgovora, kje in v kakem stanju se nahaja spomenik septemberskih žrtve, prosimo tem potom mi sedanjim gerentski svet, odnosno še živeče člane »Združenega narodnega odbora«, da pove, kje se nahaja ta spomenik. V slučaju, da je še v intaktnem stanju in da ga ni mogoče postaviti zbog kakih stroškov, se obvezuje Orjuna, da ga bo sama s svojimi četniki pripeljala na pokopališče in poskrbela za njegovo postavitev, ki jo bodo izvršili brezplačno četniki-profesionalci. Na vsak način pa pričakujemo bodisi že pozitivnega ali negativnega odgovora, ker je sramota s spomenikom septemberskih žrtve že vendar dovelj tudi za najkrepkejšo redoljube iz doline šentflorjanske.

„Near East“ o kongresu.

Med drugimi angleškimi listi je omenil v daljšem članku naš kongres tudi zelo razširjeni in čitani »Near East«, ki ga priobčujemo v prevodu, da vidijo naši čitatelji, kako sodi zunanji svet o našem pokretu.

»Kongres Orjune v Beogradu.

Katoliške Binkošti s tremi prostimi dnevi so nudile pripravno priliko zato, da se je vršil v Beogradu Kongres organizacije jugoslovenskih nacionalistov, bolje poznanih pod imenom »Orjuna«. Kljub mnogim nasprotstvom, (kar je še težje prenašati) zasluženju in nekaj nesrečnim incidentom, je ta organizacija stalno napredovala od svoje ustanovitve pred nekaj leti. Sedaj šteje preko 100.000 članov, ki so porazdeljeni po celi Jugoslaviji. Organizirani so v devet pokrajinskih in v 200 mestnih organizacij. V preteklem letu je imela Orjuna srečo, da je pridobila dr. Ljubo Leontića za svojega predsednika, ki se je že med vojno izkazal kot eden najbolj sposobnih in najbolj delavnih delavcev za jugosloven-

ske svobodo in Ujedinjenje. Bil je eden iz ene male grupe mož, ki so organizirali neprecenljivo finančno pomoč jugoslovenskih emigrantov v Južni in Severni Ameriki, ki je sploh omogočila predhodno delo informacijske in propagandne službe.

Otvorjen je bil Kongres Orjune v Beogradu z veliko povorko, ki je korakala skozi mesto in šla preko deset tisoč udeležencev. (Nekateri časopisi zatrijujejo celo, da jih je bilo okoli dvajset tisoč). Dalje je bilo 184 praporov. Odpotne so bile tudi posebne deputacije, da so položile vence na grobove kralja Petra Osvoboditelja in Neznanege srbskega junaka na Avali. Kongres je bil v vsakem oziru uspešen. Sklenilo se je več važnih sklepov. Končno se je vnovič potrdilo, da je organizacija za monarhijo, narodno Ujedinjenje in za Jugoslovenstvo.

Prebivalci Beograda so sprejeli tisočbrojne goste s pravo srbsko gostoljubnostjo kot dobrodošle goste. Večina beogradskega časopisa je pisala o Kongresu s pristrano naklonjenostjo.

I. G. C.

Izlet Orjune Vrhnika.

V nedeljo, dne 16. t. m. je priredila naša vrla Vrhnika Orjuna vkljub dežju pešizlet v Vrhnika preko Podlpe in Smrečja v Žiri, Zali-bog, ga se vsled slabega vremena ostale sosedne organizacije izleta niso mogle udeležiti. Sestali smo se z brati Žirovci pri br. Demšarju, kjer so nas isti pričakovali. Tu nas je pozdravil imenom Orjuna Žiri br. glavar. Naka se mu je naš tajnik zahvalil za bratski sprejem v imenu Orjune Vrhnika. Slednji je v kratkih in jedrnatih besedah nato očrtal namen in program Orjune in pri tem predvsem poudarjal ter podčrtal namen naših obmejnih Orjun. Sledile so temu izvajanju oduševljene ovacije. Za besedo je za-

prosil čez 50 let star možakar, katerega ni nikdo izmed navzočih poznal. Vsi smo bili radovedni, kaj bo povedal. Svoj govor je počel v popolnoma prostih kmečkih besedah sledeče:

»Sem Slovenec, kmet, ki sem, kakor še mnogo mojih sotrpilov, pod jarmom Italijanov. Bli sem pri vojakih v mirni dobi in sem izkusil tudi bridkosti svetovne vojne. Vendar pa sem imel vedno več svobode, kot jo imam sedaj.« Starček je nato odkrito in z ginjenimi besedami odobral naš program, ki ga je ravnokar obrazložil naš tajnik, bil je vzhvičen nad tem, da se Orjuna ob vsaki priliki spominja naših zaslužnih bratov onkraj granice.

Povedal je, da naši zaslužni bratje z zaupanjem zro v Orjuno in njeno delovanje in končal svoj govor z besedami: »Dasiravno sem starček pri 55 letih, ki je preizkusil vse bridkosti svetovne vojne, ki je bil sam vojak in kateremu sta ostala dva sina na bojišču kadar bo stopila Orjuna preko granice, da osvobodi nas italijanskega jarma, takrat se bom tudi jaz »freibitih melda«, da bomo pognali pole-tarie tja, kamor spadajo, in da bomo mi sinovi ene matere skupaj pod vodstvom naših, odnosno mi sedaj še ne moremo reči naših, toda zaenkrat še Vaših Karadjordjevičev.«

Bili smo vzhvičeni in ganjeni vsled teh besed, ki so prišle iz ust popolnoma preprostega kmečkega moža iz našega zasedenega ozemlja. V tem se vidi, da je naloga Orjune sploh, posebno še našli obmejnih organizacij, da obdrže kolikor mogoče stike z našimi zaslužnimi brati onkraj meja, in da

jim zaenkrat vsaj na ta način lajšajo težki jarem, ki ga morajo nositi, dok ne stigne čas, ko bo Orjuna s svojimi barjaki pohitela do sinje Adrije in v tužni Korotan ter sprejela vse naše brate pod svoje okrilje.

Po okrepčilu je nato sledil defile Vrhnike Orjune v kroju, katere člani, dasiravno so bili premočeni od dežja in so imeli za seboj peturno pot, so s svojim strunnim korakom pokazali neomajno voljo ter vztrajnost Orjune. Pri poslovi-tvi smo se podati zopet preko hribov na Vrhniko.

Iz Žirov smo odnesli prav dober utis. Posebno še vsled govora možakarja, ki je prišel iz zasedenega ozemlja, ter smo premišljevali o tem ter želeli, da bi vsaj kmalu prišel čas, da bi naši barjaki zaplapolali na sinji Adriji in v Korotanu.

Bratje na delo, toda žilavo in marljivo delo, da bomo pripravili-ni! Spremite se, spremite...

Program Orjune.

Narodna suvereniteta v narodni državi.

(Nadaljevanje.)

Suvereniteta —jugoslovenskega naroda je v njegovi državi neomejena. Narod podeljuje in odvzema vse oblasti in vse pravice na katerih sloni državno življenje. To suvereno narodno pravo v državi je eno in edino, nedeljivo, neodtujljivo.

Suverena narodna volja vrši to svoje idealno pravo in ga stvarno odraža v voljenju narodnih poslancev za Narodno skupščino.

Državno ureditev izvaja narod, kot edinstvena celota v Narodni ustavotvorni skupščini.

Ustava izglasovana v celoti v Narodni ustavotvorni skupščini na način kakor ga je že pač ta sama določila, je izvor in izhodišče vsake državne oblasti in vseh državnih pravic.

Tako delegira narod z državno ustavo v svoji pravni državi:

zakonodajno oblast Narodni skupščini, upravno oblast kralju, katerega položaj v državi odreja ustava in Narodni skupščini odgovornim ministrom. Sodno oblast pa neodvisnim sodiščem, ki sodijo na podlagi zakonov.

V samoupravnih edinicah sodeluje narod tudi pri državni upravi. Občine in oblasti se osnavljajo zakonodajnim putem z ozirom na gospodarske potrebe poedinih kraljev, po vsebini socialne razdelitve dela in v skladu s koristimi narodne celote. Upravljajo pa se na temelju občinskih pravilnikov izglasovanih po občinskih svetih odnosno oblastnih skupščin v okviru državnih zakonov.

Monarhizem s splošnega stališča ni niti teoretično niti načelno vprašanje, nego praktično reševanje narekovano po zgodovinskem razvoju in življenjskih potrebah.

Dinastija Karadjordjevičev je naša in je narodna. Utemeljenje naše države, osvobodjenje in ujedinjenje našega naroda je zvezano z imenom narodnega voditelja, »Črnega Jurija«, Petra Velikega, ustaša, ki je bil ponosen na svojo kmet-sko narodno kri in Aleksandra.

prvega narodnega predstavnika kraljevine Srbije, ki je brez popuščanja zavezal program integralnega jugoslovenstva.

Obrana države je poverjena narodni vojski. Opravičena je vojna samo, ako se vrši v slučaju obrambe ali pa za osvobodjenje narodnega ozemlja, pravic in principov, na katerih sloni narodna država.

Naša država se mora kar najbolje udeleževati dela pri reševanju vprašanja splošnega razoroženja. Vendar pa mora paziti na to, da bo pristopila k večjim izprembam šele tedaj, ko bodo te velike spremembe izvedle že tudi velike države, od katerih zavisi svetovni mir. Med tem pa mora biti narodna moč vedno organizirana in vselej pripravljena na vse slučajnosti. Utopistične ideje in razrovalna propaganda ne smeta oslabiliti te pripravljenosti in gotovosti za borbo proti vsaki sili, ki bi zamogla ogroziti življenje in dobra jugoslovenske nacije.

Socialna in gospodarska razdelitev.

Naša narodna država mora biti pravna država.

Poedinec željan neomejene svobode, kot predstavnik vrste zahteva enakost. Pravo urejuje odnose enote in vrste, iskajoč pri tem ekvilibri med načelom svobode in enakosti. S tem pa daje pravo tudi pogoje za napredek, ker disciplina delavnost in socialno opravilo enote. Vsi člani naše narodne zajednice morajo biti pred pravom enaki, kajti enakopravnost je temelj pravne države.

Naloga pravne države je urediti tudi odnose razredov in to na podlagi njihove vzajemne združitve v svrhu napredovanja človečanske osebnosti in dela za duševno, moralno in gospodarsko izboljšanje vsega človeštva.

Vsak razred človeške družbe ima dvojno dolžnost napram svojim članom, katerim mora štiti njihove materialne interese in napram družbi, da z vzajemnim de-

NAJUGODNEJŠI NAKUP OBLEKE VAN RUDI JOS. ROJINA LJUBLJANA.

lom z drugimi razredi prispeva svoj del k splošnemu dobru naroda, kot članu ljudske zajednice. Na ta način organizirani razred človeške družbe bodo postali v tej smeri delavnejši, kakor bodo pač delavnejši tudi njihovi člani. Radi tega mora tudi vsak član razviti vse svoje notranje energije do največje mere in to v tako razumno izvršenem stanju, da kar največ koristijo družbi od koje pa naj manj zahtevajo. Družba pa je tudi obratno dolžna, da najde v posameznikih energijo ter da jim omogoči ustvarjati v kar največji svobodi v korist zajednice.

Predpogoje razvoju takih odnosov v težnji po socialni pravičnosti mora ustvarjati država v kolikor mora ona garantirati osebo svobodo, državljansko zaščito, varnost in nedotakljivost hišnega praga, pisemsko tajnost, svobodo znatnosti, govora, tiska, sestajanja, organiziranja. Dalje mora garantirati za popolno enakost v pravicah in dolžnostih za vse državljane obojega spola in to brez razlike vere, političnega mišljenja, plemena in narodnosti. Država mora dalje skrbeti za ukinjenje dednih in razrednih privilegijev, zaščito dela in minimalne posesti. Posebno pa se ne sme vzeti kmetu, delavcu, obrtniku in ribiču pod nobenim pogojem hiše, dela zemlje, živine, orodja in neobhodno potrebnega zasluzka za njegovo in njegove družine prehrano. Orjuna dalje zahteva ukinjenje kmetске odvisnosti od katerega koli, omejevanja velikih posestev in nago-miljevanja kapitala s pomočjo progresivnega davka. Hoče na tudi, da oskrbi država za vsakega svojega člana primerno duševno in telesno vzgojo, to je splošno šolsko vzgojo za moško in žensko deco. Nadalje zahteva zakonito zaščito nedorastlih, zdravniško oskrbo in zdravlila za siromake in popolno zaščito materinstva. Doseči pa tudi hoče nedotakljivost sodstva, neodvisnost sodnikov, odgovornost ministrov in vseh uradnikov za kršenje zakonov in povračilo škode nastale vsled takih kršitev.

(Dalje prihodnjik.)

Dopisi.

Priklopitev Mariborske oblasti Avstriji. Malo tega, kar se godi tukaj na severni meji naši narodnosti in državi kvarnega in sovražnega, pride v široko javnost. Človek ima vtis, da je vrgla cela naša javnost z oblastmi vred plašč prizanesljivosti čez raznotere subverzivne elemente, ki kujejo sistematično in nemoteno svoje naklepe in jih dosledno izvršujejo v svrhu, da pripravijo ugoden teren »za bodočo povečano Avstrijo ali Veliko Nemčijo«. Ze dolgo časa so v Mežiški, Dravski in Mislinjski dolini vztrajno

LISTEK.

A. V.: Caporetto.

(Nadaljevanje.)

Morala v italijanski vojski.

Vsled tolikih neuspešnih ofenziv je morala v italijanski vojski zelo padla. Mnogoštevilne dezertacije so bile na dnevnem redu in to v zadnje in kakor tudi preko fronte k Avstrijcem. Po delnih uspehih pri Banjščici se je morala nekoliko popravila. Vendar je Cadorno sprčo bližajočega se udara avstro-nemške vojske zelo skrbelo, kako se bodo njegovi vrlji heroji borili.

Hoteč se o tem prepričati, je poslal na fronto posebno komisijo z nalogo, da preišče moralo italijanske vojske. Poročilo komisije je bilo polno hvale o vojski in je uverilo Cadorno, da je morala prvovrstna. Komisija je naglasila tudi, da ni povišala za nobeno vznemirjanje in da je mogoča ofenziva centralnih veselj naravnost »srečen slučaj za italijansko vojsko. Misel, da se bodo morali boriti z Nem-

ci baje tem četam ni delala nikakih preglavic.

Polkovnik Calcano, ki je bil v tej komisiji, je celo navedel kot zgled te zadovoljive morale sledečo epizodo: Pri pregledovanju čet je omenil komandant XXVII. korpusa defilirajočim četam eventualnost avstro-nemškega napada takole: »Junaki! Jaz sem komandant vašega korpusa. Nas bodo torej napadli Nemci in Avstrijaki. Ne bojte se junaki moji, jih jim bomo že naložili. Imam toliko topov, da bomo že prej vse pobili, prej kakor bo prišel le eden od njih do naših prvih čet.«

Na te njegove smeje besede je stopil iz vrste vojakov neki kaplar in moško dejal: »Gospod general, nam ni niti potrebno toliko artilerije, dovolj bomo zalegli mi z našimi strojinicami.«

Bilo je z eno besedo vse pripravljenosti živela je samo ena želja, da čim prej pride srečni slučaj za italijansko vojsko...

Združitelj na fronto in obšel severni odsek...

Ko so prodirale zmaguloče in vse rušeče čete centralnih veselj preko praznih italijanskih postojank goneče bežeče heroje in lunake, so še vibrle po vaseh in položajih italijanske trikolore v počast prihoda velikega kralja Italijanov...

Bitka.

24. oktober.

Oktober meseca leta 1917. je bilo vreme zelo slabo in neprijetno. V noči od 23. na 24. avgusta se je vlegla nad celo Soško dolino debela in gosta megla ter zakrila vsak razgled. Zjutraj je pričelo iz te megle rasti in snežiti. Opoldne pa se je vsul močan dež, ki je vsled ostre burje šibal brezpotne steze Južjskih Alp.

Posledica tega neugodnega vremena je bila, da je bilo napadalcu onemogočeno uporabljati avione v večji in uspešni meri. Onemogočeno mu je bil tudi točen pregled posledice in uspehov njegovega bobnajočega ognja na laške postojanke.

Na drugi strani pa je bilo baš to neugodno vreme dober zaveznik Avstro-Nemcev pri izvedenju njihovih drznih načrtov, ki jih je štiti la pač ta gosta megla. Te ozračne prilike so tudi mnogo škodovala sovražnikovim obrani. Bila je sicer vsled megle nekoliko bolj zavarovana pred uničujočim ognjem avstro-nemških topov, toda tembolj izpostavljena različnim presenečenjem od strani napadalnih grup centralnih veselj. Baš ta iznenadenja pa so povzročila za italijansko vojsko, ki nima vsled svojega južnaškega značaja dovolj velike mere hladnosti silno in neprecenljivo materialno in moralno škodo.

Točno ob 2. uri po polnoči so pričeli grmeti avstro-nemski topovi. Streljalo se je z granatami in s strupenimi plini, ki so povzročili med Italijani silne izgube. Italijanske prednje linije so na ta artilerijski ogenj takoj odgovorile s signali in svetlobnimi raketami, s katerimi so opozarjali ozadje na pretečo nevarnost. Mnogoštevilni italijanski reflektorji so tudi naperili svoje svet-

lobne stožce proti napadalčevim črtam. Njih žarki pa so se le z veliko težavo prebijali skozi gosto meglo.

Avstro-nemški artilerijski ogenj je divjal neprestano skozi štiri ure in se končal ob 6. uri zjutraj.

Od 6. ure do 6.30 je nastopilo na celi fronti relativno zatišje. Po pol 7. uri je pričela z intenzivnim streljanjem vsa takozvana rovska artilerija, minosci in infanterijski topiči, ki so bili s svojim ognjem po prvih italijanskih linijah do 7. ure zjutraj.

Točno ob 7. uri zjutraj pa se je pričel uničujoči ogenj iz topov vseh kalibrov, ki je rasel od hipa do hipa. Svoj višek je dosegel ob 8.30. Ta poslednja faza artilerijskega ognja ni bila enako krepka na vseh delih fronte. Ravnila se je po pribli-kah na posameznih odsekih fronte. Jedva je kakor na mah potihnil ob 8.30 artilerijski ogenj, že so se dvignili iz vseh jarkov avstro-nemški napadalni oddelki. Prišel se je napad, ki je v zgodovini vojnih izkustev zabeležen kot eden največjih čudov. (Dalje prih.)

na delu gotovi dobro znani elementi, ki bi hoteli preprečiti naše ljudstvo, da se priključijo kralju severno od Drave, če ne ves Mariborski okraj ali v ugodnem slučaju vsa Spodnja Štajerska k Avstriji. Dolžijo državo, da je kriva slabemu stanju posameznikov, ki so vsled posledic svetovne vojne zašli v slabe gospodarske razmere. Sugerirajo neukemu ljudstvu, da bo gospodarsko popolnoma propadlo, ako se razmere ne izpremenijo na ta način, da se naši kralji priključijo Avstriji, »kjer se cedi mleko in med«.

Naš pokret.

Ljubljanska oblast.

ORJUNA V ŽUŽEMBERKU priredi v nedeljo, dne 23. avgusta 1925 ob 11. uri dopoldne javno nacionalistično zborovanje, na katerem bodo govorili delegati Oblastnega odbora iz Ljubljane.

Popoldne pa se vrši v Sokolski dvorani šaloigra: »Napočeno samovar«. Po igri veselica s plesom, šaljivo pošto itd. Vstopnina k dopoldanskemu prireditvi 6 Din.

Pozivamo vse Orjunaše, ki jim dopušča čas, da se udeležijo te naše prve prireditve na Dolenjskem. Za dolenjske Orjunaše je prisostvovanje strogo obvezno!

Četnik IV. čete II. baona imajo zbor v soboto ob 8. uri na 20. predreno »Narodnega doma«. Odhod na vežbo točno ob 20. uri. Vrnemo se v nedeljo popoldne.

Komandir.

Mestna Orjuna Ljubljana priredi ob času ljubljanskega velesajma, v soboto 5. septembra t. l. v areni »Narodnega doma« družabni večer z bogatim sporedom. Na programu je godba, petje, srečolov, šaljiva pošta, kupletit itd. Na to prireditev opozarjamo že v naprej posebno zunanje člane, da se ob tej priliki v čim večjem številu sestanemo.

Mariborska oblast.

Nova Orjuna Križevci. V sredo 12. t. m. zvečer se je vršil v Križevcih pri Ljutomeru sestanek somišljenikov, na katerem je brat Radivoj Rehar obrazložil program Orjuna. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki pripravi ustanovitve nove organizacije.

Nova Orjuna Cven pri Ljutomeru. V četrtek, dne 13. t. m. se je vršil zvečer na Cvenu pri Ljutomeru sestanek, na katerem je po govoru brata Rehara bil izvoljen pripravljalni odbor, ki ima nalogo pripraviti občni zbor nove organizacije. Po prvih vtisih sodeč, se bo naša ideja na Cvenu in v okolici uspešno širila.

Ustanovni občni zbor Orjuna Sv. Marijeta na Dravskem polju je bil vsled vremenskih zaprek odložen in se vrši v kratkem.

Ustanovitev nove Orjune v Štorkar pri Celju ugodno napreduje in se bo vršil v doglednem času ustanovni občni zbor. Zanimanje je posebno med delavstvom veliko.

Kupujmo in podpirajmo izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Takšni elementi si poskušajo ustvariti gnezda v Dravski in Možjski dolini, od koder naj bi širili protidržavni duh. Opozorjamo merodajno oblast, da delovanju teh elementov posveti več pozornosti.

V Slovenjgradcu je gnezdo vseh nemškutarjev v gostilni Schuller. Schuller sam je zagrižen nemškutar in sovražnik vsega, kar je slovensko, radi tega se pri njemu zbirajo vsi tisti, ki gojijo nade po Velenem-čiji. Schuller, dr. Harpi in nekaj drugih so ravno oni, ki širijo te vesti o fantastični priključitvi.

Službene oblike.

OPOZORILO. Spritno množični se napadov na posamezne naše člane ob različnih urah, opozarjamo vse tiste, ki morda še nameravajo nadaljevati svoje napade, da smo dali vsemu članstvu strog nalog od-
slej odločno reagirati na vsak tak poizkus.

Red, mir in spoštovanje pred zakonom mora biti ohranjen na vsak način že vsaj v Sloveniji, ako že tega ni mogoče doseči v našaluku mirotvornih ubilačev. Zato na bo poskrbela z vsemi svojimi razpoložljivimi in dopustnimi sredstvi tudi Orjuna. Oblastni odbor.

Kronika.

Obrekovanje Orjuna. Izborni informirni škofov list je v eni zadnji številki z velikim veseljem objavil vest, da so Orjunaši pri spopadu z Radicevci v Sučurcu ubili neko deklico. Poznavajoč metode pobožnih »Slovenčevcev« smo se takoj obrnili na naše vodstvo v Split in izvedeli, da je bilo vse to bujno poročilo le plod bolne fantazije separatističnih revolveržurnalistov.

V resnici je bilo vse »krvoprelitje v Sučurcu« samo mal spopač med gručo radicevcev in Orjunašev, ki so jih z golimi rokami napodili v divji beg.

Vse drugo, kar so pisali listi, je bila samo pobožna želja raznih ljudi, ki se jim hoče očrtniti Orjuno, kakor so mislili apostoli slovenstva.

Napadati so nas pričeli temni elementi, ki znajo spretno izrabljati sedanjí politični položaj za svoje prikrité namene. Sprejeli smo že več poročil posameznih naših članov o proti njim izvedenih napadih, ki jih nismo hoteli objaviti, ker ne maramo razburjati javnosti. Ker se ti napadi vedno množijo, stopamo iz dosedanje rezerve in bomo odslej objavili vsak izvedeni ali pa tudi samo poizkušeni napad na Orjuno, da si bo mogla naša javnost ustvariti nedvomno sliko, kdo napada in kdo je napadalec.

Te dni je šel od četniškega sestanka ob mraku domov proti Jezici naš vrli član Rajko S., ki leži gotovim klerikomunistom že dolgo

na sreci. Hoteč ga napasti, so se ti zapletni junaki noči skрили za ograjo igrišča »Primorja« in ga v gluhi, temni noči napadli z revolverji in batnami. Zahvaliti se je treba editelju prisotnosti duha in odločnemu nastopu napadenega brata, ki se je postavil navzdol temu, da je bil neoborožen, odločno po robu, da se je napad ponesrečil.

V svoji zapletniški bojevitosti pa so se takoj po tem nastopu br. S. spustili v beg in mu prepustili prazno bojišče.

Enak slučaj se je zgodil nekemu našemu starejšemu članu, ki ga je napadla tudi večja truma neznanih temnih elementov in mu poizkušala odvzeti znak.

Ob tej priliki pozivamo vse člane, da nas nemudoma obveste o vsakem nanje izvršenem napadu, da ukrenemo vse potrebno in da ga javno objavimo.

Opomín. Primorani smo opozoriti večjo družbo iz Šiške, ki se zbira v tukajšnjih gostilnah ter v družbi nekega tujerodnega gospoda, ki se nikakor noče priučiti našega jezika, kaj rada »klepeta« v blaženi nemščini, dasi iste niti dobro ne zna.

Ne bi se spodtikali nad gostilniškimi gosti, če ne bi tej družbi starejšini neki širokopleči gospod, ki si lasti pravico funkcionarja S. D. S. ter ob vsaki priliki poudarja narodnost in naprednost. V spomin mu pokličemo zadnje volitve, pri katerih je po zaslugi tukajšnjih Nemcev prešla napredna Ljubljana v klerikalne roke. Koliko vika in krika so takrat dvignili slični gospodje, da nes pa zopet sede v družbi ljudi, ki so jih takrat prekinjali. Gospodje bodite torej dosledni in vplivajte na tega tujerodnega gospoda, ako vam je njegova družba draga, da se priučí jugoslovenskega jezika in ne žalite narodnega čuta res zavednih ljudi.

Upamo, da bode ta opomín zadovoljil. V nasprotnem slučaju smo primorani navesti imena te družbe. Tujerodnemu gospodu pa svetujemo, da se nujno nauči našega jezika, ker sicer mu bomo pokazali, da so še zavedni ljudje v Šiški, ki nikakor ne trpe, da bi se naš jezik omalovaževal.

V. mednarodni vzorčni velesajem se vrši od 29. avgusta do 8. septembra 1925. Prireditelj stoji pod visokim protektoratom Nj. Vel. kralja. Velesajmi v Ljubljani so najstarejši, najpriljubljenejši in priznana dobro organizirani. Na sejem se pripuščajo kot razstavljalci samo prvovrstne tu- in inozemske tvrdke, kar dovoljno jamči za kvaliteto razstavnega blaga. Vsak posestnik si zamore pri tej priliki ceno ogledati svetovnoznane prirodne krasote Slovenije. (Bled, letna rezidenca Nj. Vel. kralja) vsaj ga upravičuje sejska legitimacija do 50% popusta na vseh osebnih in brzovalnikih (izvzemši S. O. E. in nočne brzovalke na progi Beograd-Zagreb). Znižanje na parnikih.

Na velesajmu se bodo razstavile razne tehnične novosti, priključena je velika športna razstava. Higijenska razstava, razstava plemen-ske živine in konj.

Leta 1924. je obiskalo velesajem čez 150.000 kupcev. Stanovan-ja so preskrbljena.

Legitimacija, ki stane 50 Din se dobi v vseh bankah in denarnih zavodih in njih podružnicah, kot Bled, Celje, Crnomelj, Kranj, Kočevje, Novo mesto, Konjice, Rogatec, Brežice; pri Aloma Company, Tourist Office, Josip Zidar, Dunajska c. 31, Jakob Gorjanc, Kolodvorska ulica 41, YERC, Kongresni trg 9 (na vogalu kino Matica) in pri objavljenih razprodajalcih na deželi.

ANEKDATE.

Ves srečen nad inonarhizmom hrvatskega seljaškega naroda je čuveni vodja mirotvornih avijatičarjev zaključil višek svečanosti s tem, da je poljubil tudi Rade Pašića v upanju, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Pred desetimi meseci pa je zahteval še njegovo glavo v imenu hrvatskega revolucionarnega seljaštva. Ta dan pa je bil osebni gost Stipice.

Očividci pripovedujejo, da je bil veliki mirotvorec zelo žalosten, ker ni mogel poljubiti tudi vernega mu pobratima dičnega Lazice Markovića in njemu po imenu in slavi enakovrednega Velizarija Jankovića, ki dela našemu sivemu premijerju »Karlbadu« kratek čas.

Iz govora g. Križa hrvatskemu Sokolstvu posnemamo: »Tebi mesto Zagreb vella naš poklon, kot predstavnik naše hrvatske domovine (z dostojno in Zagreba vredno reprezentantino g. Berto Heinzlovo), kot lučenoscu hrvatske kulture, kot predstavniku hrvatske zavesti, ponosa ie časti. Ti si prvi omogočil življenje hrvatskega Sokolstva, ki si ga podpri materijalno in moralno. Ti si danes vrhovni predstavnik Sokolstva.«

Pa naj še kdo ugovarja, da ni bila vsa proslava zamišljena in izvedena v čisto jugoslovenskem in unitarističnem duhu...

Ninčič zbranemu narodu pred Seljačkim domom:

»Bog nam je dal moško mišico in nam prepustil vse, da mi sami čuvamo svojo zemljo in da sami ustvarjamo svojo srečo.«

V ta namen je g. Ninčič tudi menda podpisal nettunske konvencije in odobril vse one neštete mejne korekture napram naši prijateljski zapadni sosedji, ki nas tako bole

Vošeni papir za vse razmnoževalne aparate.
THE REX CO., Ljubljana.

Orjuna Beograd je priredila dne 16. t. m. praznik žrtve in parastos za vsemi padlimi Orjunaši. Po narastosu se je vršil dobro obiskani shod Orjune v »Nacional« hotelu, na katerem je govoril komesar beogradskega oblastnega odbora br. Dobroslov Jevdjević. V svojem govoru je označil stališče Orjune napram vladi R. R., ki je najbolj daleč oddaljena od vseh orjunaških idealov in koncepcij.

Zbor je potekel v najlepšem redu. Odposlana sta bila tudi pozdravna brzojava na predsednika dr. L. Leontića in na kralja.

Ko so po končanem zborovanju pričeli zbirati po beograjskih ulicah Orjunaši denarne prispevke, jim je policija to zabranila.

Važno za obiskovalce!

Važno za obiskovalce!

Lipskega jesenskega velesajma od 30. VIII. do 5. IX., tehnični velesajem od 30. avgusta do 9. septembra.

Znižane cene na železnicah in vizum. — Za slučaj, da se javi zadostno število obiskovalcev, bodo vozili za časa velesajma direktni vagoni Zagreb — Ljubljana — Lipsko.

Prijave sprejema ter daje vsa potrebna pojasnila častno zastopstvo za ljubljanski okraj:

Stegu in drugi, Ljubljana, Dunajska c. (palača Ljub.kred. banke),

katero preskrbi tudi vizum ter izročja legitimacije.

Izlet Orjune v Šmarju pri Jelšah.

Velik javen shod. — Tisoči kmečkega ljudstva odobravaljo program Orjune. — Velik moralen uspeh.

Na praznik, v soboto 15. t. m. je priredila Orjuna Mariborske oblasti zlet v Šmarje pri Jelšah. Zlet ni bil zamišljen v večjem stilu, ker je nedostajalo časa za priprave, ker je počitniški čas za večje prireditve neugoden in ker nam ministristvo saobračaja na prošnjo za polovično vožnjo sploh še ni odgovorilo. Kljub temu je zlet dobro uspel, če ne po kvantiteti gotovo po kvaliteti. Članstvo raznih organizacij, ki se je udeležilo zleta, je pokazalo svojo neomajno vztrajnost v obrambi idealov in programa Orjune ter sijajno disciplino, za katero zasluži polno priznanje. Ves nastop v Šmarju je bil res orjunaški.

Zlet se je vršil pod vodstvom oblastnega političnega tajnika brata Radivoja Reharja, nenadoma težje obolelega oblastnega čelnika je zastopal komandant Mariborskega bataljona brat Slavko Reja, poveljstvo nad akcijono je na prevzel komandant Savinjskega bataljona br. Zmago Kožman.

Ob sviranju vzorne celjske godbe je odkorakala povorka po spremenu na kolodvoru v prijazni šmarški trg in potem na zletišče, da počaka na shod, obhod in defilacijo. Pol čete v uniformah in nekaj članov in članice je odšlo v cerkev, da oficijelno prisostvuje službi božji.

Po končani maši je odkorakalo vse članstvo z godbo in zastavanji na Glavni trg, kjer so se vsled romanja, ki je bilo tega dne v Šmarjah, zgrnile kmalu mase kmečkega ljudstva od blizu in daleč, celo iz hrvaškega Zagorja.

Po odsviranju državne himne je agilni predsednik M. O. Orjune Šmarje pri Jelšah, brat Rudolf Puc, otvoril javen shod ter podal besedo glavnemu govorniku bratu Radivoju Reharju, ki je pred 2000—3000 glavno množico v jedernatih izvajalnih in primerih razvil program Orjune, naštel in pobil vse laži, ki so bile vržene med široke mase o Orjuni ter označil trenutno politično situacijo. Kot drugi govornik je br. inž. Božo Tripalo obrazložil potrebo organiziranega dela za ureditev in izboljšanje naših razmer. Oba govornika sta bila navdušeno akklamirana, večkrat tudi med govorom. Ves čas govorov ni padel niti en sam medklic ali protiklic. Zbrane množice seljakov, ki so bile do tega shoda politično orijentirane odločno proti Orjuni, so deloma glasno deloma tiho odobravalje izvajanja govornikov. Večkrat so se čule pripombe, kakor: »To je res! — Tako je prav! — Če bi bilo tako, bi bilo dobro! — Če je Orjuna taka, it nismo nasprotni!« itd. Moralni uspeh shoda je bil velkanski. Še ves dan so ljudje govorili samo o izvajanjih naših govornikov.

Brez poizkusa ovirati shod s strani nasprotnikov pa le ni ostalo. Ko so pričeli govoriti, so pričeli v cerkva tako zvoniti, da se izvajanja

niso čula. Hoteli so s tem onemogočiti shod, so pa na dostojno intervencijo našega vodstva prenehali z zvonjenjem in se je shod lahko mirno vršil dalje.

Po shodu je bil obhod po trgu in nato defilacija, ki se je izvršila v res vzornem redu in očarala vse gledalce. Sledil je skupen obed in nato se je pričela prosta zabava, katero je pa žal pokvarilo slabo vreme. Ker je vsled nalivov obdržavanje veselice na prostem bilo nemogoče, se je nadaljevala v Sokolskem domu pozno v noč do odhoda in še po odhodu zunanjih gostov.

Težišče prireditve je bil vsekar veličasten javen shod. Tisoči, ki so mislili o Orjuni tako kakor so jim to opisovali nam nasprotni listi, so na tem shodu prvič spoznali njeno resnično bstvo, njen idealen program in ga odobrili. Gotovo, da si teh mas s tem še nismo osvojili, toda dosegli smo, da nas bodo odslej vsaj drugače presojale kakor so nas doslej. In to smo hoteli doseči in smo dosegli celo bolje kakor smo pričakovali. S tem shodom nam je pa tudi bla pokazana pot, katero moramo hoditi do src širokih mas našega dobrega, toda žal do danes varanega in nalaganega naroda. Naprej po tej poti.

REMINGTON Mod. 12.
brezslušni pisalni stroj.
Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5. Tel. 407

Na tisoče in tisoče gospodinj uporablja pri pranju samo milo »GAZELA« in to že leta in leta. Ali ste Vi tudi med njimi.

Tinte Jadranske Straže. Prilikom početka nove šolske godine stavlja se na srce svim školama, njihovim direktorima i nastavnici-ma, da pripomognu širenje tinta Jadranske Straže, koje izrađuje renomirana tvornica Vjenceslav Pech u Zagrebu (Ilica 191). Tinte su odlične, a njihovom upotrebom prođire na jednoj strani rodoljubna propaganda Jadranske Straže u redove školske omladine, a na drugoj pomaže se materijalno ovoj našoj patriotskoj organizaciji. Doskora će se pustiti u promet i razni drugi školski artikli, kao sve vrste olovaka te uljenih i tempera boja, pa se i na to skreće gg nastavnici-pa se i na to skreće pažnja gg. nastavnici-ma i školskoj omladini.

Književnost.

Dr. E. Wulffen: Psihologija hohštaplera. Prevel dr. Mirko Kus-Nikolajev. Štev. 103. Cena 15 Din. Je to drobna knjižica, v kateri obravnava pisatelj problem hohštaplertva, ki pridobiva posebno zadnje čase mnogo na terenu v gotovih krogih naše javnosti. Zanimivo bi bilo, ako bi kdo k tej knjižici napisal še kak apesodiks, ki bi se nanašal na naše razmere. Materijala za študij ima več kakor dovolj.

A. V.

Zahtevajte - POKALICE (Kracheri)
Z najmanjšo pristnim sladkorjem, katere izdeluje
EMIL MORE, sodavkar, Kette-Murnova c. 11. (Maribor c.)

1. PORTLAND-CEMENT

samo prvovrstno blago v vsaki množini v sodih in juta vrečah nudi po najnižji tovarniški ceni

TOVARNA CEMENTA
v Zidanem mostu.

Restavracija
Ljubljanski dvor

najmodernejša urejena in oskrbovana. Izborna kuhinja. Najboljša domača in inozemska vina.

Pristni teran.

Vsak dan morske ribe.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Je najmodernejša urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. — Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. Istov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Solski zvezki za osnovne in srednje šole
Risanke, dnevniki in beležnice.

Nudimo naš prvovrstni
PORTLAND CEMENT
svetovne znamke **'SALONA' (TOUR)**
Iz naše tovarne v „Solnu“ po izjemno nizki dnevni ceni.
'Split' d. d. za cement Portland, podružnica v Ljubljani.

Kolodvorska restavracija
LJUBLJANA GL. KOL.
Josip Majdič
se priporoča vsem posetnikom vseh sejmama v Ljubljani.
Izborna kuhinja in prvovrstna vina — znižane cene.
Odrpito vsak dan do polnoči.

Inserirajte v vele-sejemski št. Orjune!

RADIO aparati. **RADIO** materijal.
Ta aparat stane 750 Din.
Sprejem vseh evropskih postaj zasiguran.
Elektromaterijal, motorji, svetiljke.
PO CENI! **ELEKTRO-COMPAGNY** PO CENI!
d. z o. z.
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.
GALANTERIJA
PLETENINE
KRATKA ROBA

KAVARNA IN BAR
EMONA
NOV PROGRAM!
ZA OBILEN OBISK SE PRIPOREČATA
JAN IN KATI FIALA

ANT. KRISPER
LJUBLJANA
MESTNI TRG šte. 26
Zaloga
galanterijskega blaga
Tovarna črevljev

IVAN ZAKOTNIK
mesni tesarski mojster
Ljubljana, Dunajska cesta 46. Tel. 379.
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

TRGOVCI!
RAZPRODAJA
EN GROS
TRGOVINE
PO IZREDNO NIZKIH CENAH
H. KENDA
LJUBLJANA
MESTNI TRG 17

PERILO moško, žensko, dečje, namizno in posteljno,
OPREME za neveste in dojenčke,
PERJE IN PUH kupite ceno in dobro pri
C. I. HAMANN, LJUBLJANA, MESTNI TRG 8.

Sladkogorska tvornica ljepenke i papira
Naglov za pisma: Sladkivrh, pošta št. 11 pri Mariboru.
Brezjavlj: Papirus, št. 11 pri Mariboru. Telefon interurb.: MARIBOR DR. 156.
Sladkivrh
Vlastnik:
Josip Rosenberg, Maribor
Izradjuje sivu ljepenku i sve vrsti omotnog papira.

ING. DUKIĆ IN DRUG
GRADBENO PODJETJE
LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24